

Tartalom

1.	Bevezetés	7
2.	Kontinentális (erőviszony-) körkép a 17. század első feléből	14
2.1.	Nagyhatalmi erőviszonyok Európában	14
2.2.	Erdély helyzete a harmincéves háborúban Bethlen Gábor fejedelemsége idején	18
3.	Hírdömping és propagandaháború: a hírszolgáltató rendszer robbanásszerű felfutása a harmincéves háború idején	23
3.1.	A korabeli nyilvánosság és a német hírszolgáltató rendszer szerepe, szerkezete	23
3.2.	Magyarország és az európai tájékoztatási rendszer kapcsolata	31
4.	Bethlen Gábor megjelenése a nyomtatott sajtóban	36
4.1.	Bethlen Gábor a nem periodikus kiadványokban	37
4.1.1.	Az erdélyi fejedelem a korabeli hírlevelekben és röpiratokban	37
	Hadi események beszámolói	37
	Diplomáciai játszmák, levelezések közszemlén, közkézen	41
	Reprezentáció, ceremónia	49
	Bethlen mint nyilvános viták és rejtvények tárgya	56
	Értékelés	59
4.1.2.	Bethlen Gábor a korabeli illusztrált röplapokon	62
	Események és szövetségesek sodrásában... Bethlen fő- vagy mellékszereplő?	63
	Végletek között: Bethlen a kereszténység példaképe („jámbor hős”) és/vagy ősellensége („Mahometes” „véreb”)?	68
	„Sas és Oroszlán közt”: a sorozatok kedvelőinek. Bethlen tartós jelenléte az európai köztudatban egy röplapsorozat példáján	73
	„Turbános véreb”, „ravasz róka török szablyával”, „udvari bolond”, akinek kis híján szétcsapták a „kobakját”. Embléma-, szimbólum- és rébuszreceptió a Bethlent érintő röplapokon	75
	A fejedelem kísérletei a propaganda befolyásolására	81
	Bethlen kontra Pfalzi Frigyes: az erdélyi fejedelem értékelése a két médiaszereplő körüli röplap-publicisztika összehasonlításán keresztül	84
4.2.	Bethlen Gábor a periodikus kiadványokban	88
4.2.1.	A vásári kiadvány – egy kevésbé ismert műfaj bemutatása	88
	A vásári füzetek formai jegyei	90
	A vásári füzet műfajának kezdetei és felfutása	91
	„... ami történt az őszi vásár óta a mostani tavaszi vásárig”.	
	A kiadványok újszerű hírszolgáltatása: periodicitás	93

	<i>„... minden előkelő és emlékezetes eseménynek”.</i>	
	A vásári kiadványok híreinek tematikus összetétele	94
	<i>„Igyekeztünk a Relatio-t szokás szerint metszettel ellátni”.</i>	
	Illusztrációk, képanyagok a vásári kiadványokban	97
	<i>„Átküldött hihető írásokból/és részben saját tapasztalásból”.</i>	
	A vásári füzetek hírforrásai	99
	<i>„Valós leírása...”.</i> A hitelesség, illetve a pártosság	
	és pártatlanság kérdése	104
	<i>„A tanulmányokat folytatóknak/a nemesek közül és politikai dolgok</i>	
	<i>egyéb szerelmeseinek”, a „nagyra becsült”, „kegyes” „köz emberének”.</i>	
	Az olvasóközönség	106
4.2.2.	Bethlen Gábor a félévente megjelenő vásári kiadványok tükrében	111
	A hírek szisztematikus áttekintése	112
	Értékelés	128
5.	Médiaműfajok keresztmetszetben: Bethlen királlyá választása	
	a különböző sajtóműfajokban	131
5.1.	A királyválasztás hétről hétre... Ami a hetilapokban áll	134
5.2.	A részletes leírások kedvelőinek... Élménybeszámoló nyomtatott	
	formában	148
5.3.	A szavakon túl beszéljenek a képek... A királyválasztáshoz	
	kapcsolódó illusztrált röplapok	152
6.	Kitekintés: Bethlen Gábor megjelenése az irodalmi művekben,	
	illetve a szórakoztató műfajokban	159
6.1.	Bethlen Gábor verses elbeszélésekben és epikus művekben	159
6.2.	Bethlen Gábor és a teátrum	162
6.3.	Bethlen Gábor egy kártyajáték lapjain	165
7.	Összegzés	169
8.	Felhasznált szakirodalom és források jegyzéke	173
8.1.	Szakirodalom	173
8.2.	Metszetek, hírlevelek, vásári kiadványok,	
	hetilapok főbb katalógusai	188
8.3.	Vásári kiadványok lelőhelyei	189
	A wolfenbütteli Herzog August Könyvtár jelzete szerint	
8.4.	Hetilapok lelőhelyei	190
	A brémai egyetem „Deutsche Presseforschung” intézetének	
	kronologikus gyűjteménye alapján, 1620	
8.5.	Egyéb, modern szövegkiadással nem rendelkező	
	források lelőhelyei	191
	Ábrák jegyzéke	192
	Mellékletek	193